

RBR

r a p p o r t

NR. 2 - 2005 - ÅRGANG 21

Redaksjonen:

RBR Rapport er et medlemsblad for bedriftskunstforeningene i Rogaland og kommer ut tre ganger årlig.

I redaksjonen:

KAI SANDVIK
Tlf. 51 56 47 48 - 986 48 416
ka-k@online.no

JAN ERIK LUNDELL
Tlf. 408 54 752 - 51 50 16 38
jan.erik.lundell@aftenbladet.no

BERIT DANIELSEN
Tlf. 476 45 305
jan.lasse.danielsen@broadpark.no

METTE THORSNÆS
Tlf. 51 66 63 91 - 51 95 83 06
mette.thorsnaes@kluge.no

BERIT SYNNØVE SKJERPE
Tlf. 480 22 634
beritskjerpe@hotmail.com

Privat abonnement: kr 70,-

Annonsepriser pr. år (3 utg.):

1/1 side kr 4750,- 1/2 side kr 2600,-
1/3 side kr 2000,- 1/4 side kr 1500,-

Grafisk design: Jan Erik Lundell

Trykk: Allservice

Opplag: 800

ISSN:1501-8164

Redaksjonen avsluttet: 7. juni 2005.

Forside: J. M. W. Turner: Self Portrait.
Tate Gallery, London

Styret:

Rogaland Bedriftskunstforeningsråd • Postboks 461 - 4304 SANDNES

Leder

JENS OLAV FLOBAK	NOSEFO	Tlf. 51 69 27 10
jof@nosefo.no	Priv.	Tlf. 51 67 06 18

Nestleder

BENTE JENSEN	Kruse-Smith	Tlf. 51 44 42 06
bente.jensen@kruse-smith.no	Priv.	Tlf. 51 67 51 94

Sekretær

BRIT PEDERSEN	Sandnes Kommune	Tlf. 51 67 55 15
brit.pedersen@sandnes.kommune.no	Priv.	Tlf. 51 55 61 99

Kasserer:

GRO VETRUS HAUGLAND	ConocoPhillips Norge	Tlf. 52 02 13 31
gro.v.haugland@conocophillips.com	Priv.	Tlf. 51 55 61 99

Styremedlem

STEIN SØRLI	Stavanger Aftenblad	Tlf. 51 50 19 02
stein.sorli@aftenbladet.no	Priv.	Tlf. 971 90 476

RAGNAR KVESETH	Halliburton	Tlf. 51 83 77 09
ragnar.kveseth@halliburton.com	Priv.	Tlf. 51 55 61 59

Varamedlem

JAN EIKELAND	Gilde Vest	Tlf. 51 57 45 00
jan.eikeland@gilde.no	Priv.	Tlf. 51 65 29 27

Omvisning på Rogaland kunstmum

5. oktober på utstillingen
med *Nicolai Astrup*.

Leder.....	3
Kunstnerportrett	4
Stavanger Kunstforening	6
J.M.W. Turner	8
Omvisning Nytorget	10
Grafikk-kurs i Bjergsted	11
Norsk Grafisk Museum	12
Ut på tur - ferieguide	14
Fra styret	17

Tomme tanker på Tau

Til tross for overskriften skal jeg ikke skrive om øl, men om et gammelt bryggeri og hva lokale politikere har i hodene sine.

1. mai var det offisiell åpning av Tau Scene i de gamle produksjonslokalene til Tau Bryggeri. En gruppe entusiaster med private sponsormidler har dratt i gang et kulturprosjekt av de sjeldne i Stavanger. Her skal kunst, teater, musikk og andre kulturuttrykk møtes i de samme lokalene. Og hvilke lokaler! Dette anlegget har kvaliteter som er unike i norsk sammenheng. Kunne man fylle dette anlegget med kulturelle aktiviteter ville vi ha noe som er helt spesielt selv i europeisk målestokk. Og siden Stavanger om tre år skal være europeisk kulturhovedstad, hva tenker så politikerne om dette? Ganske lite ser det ut til. Kanskje noen burde sette dem på tanken om å sikre denne perlen for allmennheten. I dette landet er vi ikke akkurat bortskjemt med kulturhistoriske skatter, så det var kanskje en tanke å ta vare på de få som fremdeles finnes?

Mange av oss som er kunstinteresserte fant veien til åpningsutstillingen på Tau Scene med Roland Lengauers arbeider. De gamle lagringscellene dannet en perfekt ramme for disse skulpturene. Anlegget har også en særegen og god kafé med utsikt til sjøen. Jeg kan bare oppfordre alle med den minste interesse for kultur om å bruke dette anlegget, det er det virkelige verdt. La oss håpe at dette kan utvikles og at det ikke blir et nytt offer for feilslått kulturpolitikk.

Apropos kulturopplevelser så har vi i dette nummeret laget en oversikt over sommerutstillinger rundt i landet. Det er overraskende mange gode utstillinger man kan få med seg om man ferierer i Norge denne sommeren. Og det er ikke bare norsk kunst som stilles ut, her er kunst av høy internasjonal klasse. Mange av utstillingene arrangeres av museer og institusjoner som ikke driver med kunstformidling, og det betyr at det finnes andre aktiviteter der som hele familien kan ha glede av. Så grip sjansen, grip dagen og bruk sommeren til gode opplevelser.

God sommer!

Stemningsfulle improvisasjoner

Mona Orstad Hansen flytter inn i leiligheten Stavanger kommune har i Frida Hansens Hus etter 4 år i Berlin.

Fargene og improvisasjonen er sentralt i hennes arbeid, og kunst handler om individuell forståelse på et personlig plan, ikke konkret. Det som først og fremst interesserer Mona er det sublime, gjerne det stemningsfulle maleri. Hun sier: "Jeg har helt klart funnet min uttrykksform, selv om jeg hele tiden prøver å utfordre den. Jeg leker av og til med tanken om å gjøre noe annet, - mediekunst for eksempel, men har liksom ikke en grunn til det".

Tekst: Berit Skjerpe
Foto: Mona Orstad Hansen

Det har vært utviklende år i Berlins kunstmiljø. Her har mulighetene til å se kunst, ny kunst som Michael Majerurs og Tal R, treffe nye interessante kunstnere vært viktig. Ikke minst Berlins bokbutikker har vært en virkelig inspirasjonskilde. De faste kunstnere hun alltid vender tilbake til, som f. eks. den tyske 1800-talls maleren Caspar David Friedrich, har Alte Nationalgalerie en stor samling av.

Inspirasjon har hun også hentet fra de amerikanske kunstnere Helen Frankenthaler, og Agnes Martin. Agnes Martins bok "Writings of Agnes Martin" var som en bibel en stund, selv om hun til tider mener den er litt fanatisk, har hun veldig sans for Agnes Martins måte å tenke kunst på, - og sitierer henne med : "The great and fatal pitfall in the artfield and in life is dependance on the intellect rather than on inspiration".

"I wake to sleep"

Mona er veldig takknemlig for at Stavanger kommune har denne leiligheten, og her vil hun i den første etableringsfasen få ro til å tenke på hva hun skal gjøre videre.

Mona er født Stavanger i 1976 og ville først bli Grafisk designer. Likevel hadde hun hele tiden en dragnig mot kunst, og følte sitt uttrykk var for kaotisk til å passe inn i reklamen. Hun er utdannet ved Kunstakademiet i Trondheim og Grays School of Art, Robert Gordon University, Scotland.

Mona hadde sin debut med "Latens, kom" utstillingen på Hå gamle prestegård i 2001.

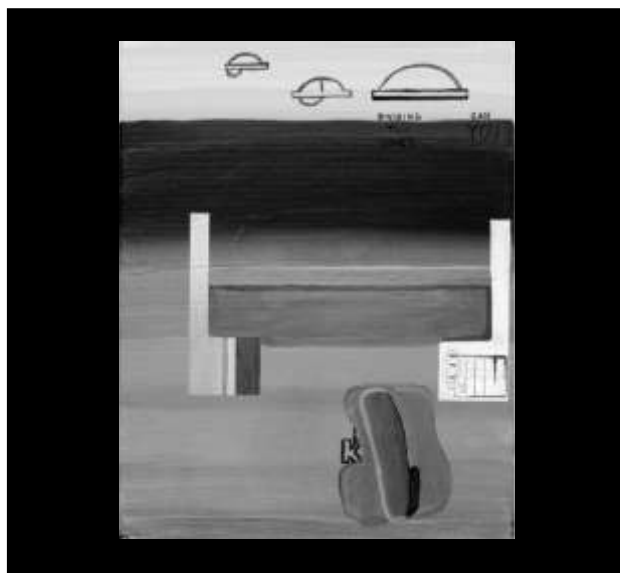
Dette var en serie som var viktig for henne fordi de dannet en link mellom grafikken og maleriet. Hun var uten grafikkpresse, hadde lite penger og ville jobbe på et ordentlig stort format og lage bilder en kunne få følelsen av å gå inn i. Løsningen ble å trykke for hånd, en langsom og tung prosess som heller ikke fungerte 100 %. Hun måtte male oppå dem.

Tittelen hun valgte for denne utstillingen "I wake to sleep and take my walking slow", gjenspeiler hele denne perioden. Det var en seig prosess, og bildene ble litt tunge, tenker hun når hun ser dem nå. "Det er de mørkeste bildene jeg har laget, men også de mest stemningsfulle. Og jeg synes tittelen passet godt fordi den innbød til kontemplasjon. I tillegg liker jeg motsigelsen i tittelen". Hun låner ofte tittel fra litteratur eller musikk, og vil den skal fungere som en åpning til bildene uten at den blir for konkret og sier for mye.

Underbevisstheten - en uutømmelig kilde

Interessen for grafisk design og design generelt er der fremdeles. Hun var lenge sterkt inspirert av abstrakt ekspresjonisme, og arbeider fortsatt intuitivt og lar underbevisstheten komme med innspill. I den senere tid er der oppstått et mer konstruert element i bildene.

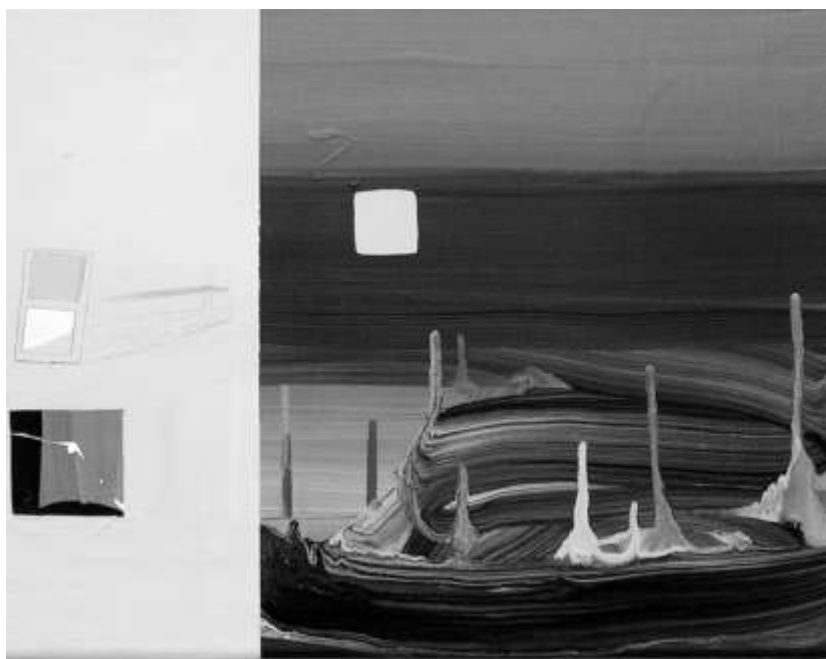
Bildene til Vestlandsutstillingen var en utfor-

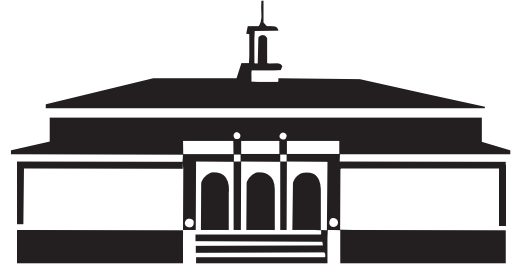

dring da det var satt et tema, "Mental map fjord". Det var også noen av de første bildene hun laget i akryl, og de første akrylbildene hun viser. Som referanse brukte hun nasjonalromantiske bilder, og brøt dem med noe som skurret.

I det siste har hun begynt å avfotografere reklameplakater hun liker, og er faktisk blitt avhengig av kameraet og bruker det som en skissebok. Det er det umiddelbare ved dette som fenger, og hun kan f. eks. sykle forbi noe interessant på vei til atelieret, avfotografere reklameplakater hun liker, for deretter å se på det på atelieret med det samme! Det dukker alltid opp en rød tråd. "Nå jobber jeg mer med maleri enn grafikk, - det var en ganske naturlig utvikling for de grafiske arbeidene mine inneholdt oftere malerisk kvaliteter enn grafiske", sier hun.

Det tar tid å etablere seg som billedkunstner, og Mona kjenner veldig at hun fortsatt er i etableringsfasen, men har fått bra respons så langt. Hun jobber mot 2 gruppeutstillinger i år, en på Norske Grafikere, og en på Galleri Sult; "Seks inviterte", som åpner 1. september og varer til 18. september.

Stavanger

Kunstforening 140 år

Det gikk mange år fra den spede begynnelse før Stavanger Kunstforening begynte å vokse. Kulturlivets forkjempere var få, men aktive. Det første skritt ble tatt i 1864 da det ble arrangert en utstilling på Kongsgård skole hvor man også kunne tegne medlemskap i en påtenkt kunstforening, og det første konstituerende møtet 11. februar 1865 ble holdt i Klubbelskapets lokaler. RBR gratulerer og har vært på besøk i anledningen.

Et fornyende prosjekt "Nye Stavanger Kunstforening" er godt mottatt i næringslivet og i lokale politiske og administrative miljøer, men hvem sto bak opprettelsen av Stavanger Kunstforening? Her er noen korte glimt fra foreningens historie og om hva som står på programmet i 2005. Her er litt om foreningens tilbud til bl.a. bedriftskunstforeningene, og vi var innom Kunstbutikken, som er vel verdt et besøk.

Tekst: Berit Skjerpe
Foto: Stavanger Kunstforening

Interessen for kunst var kanskje ikke sterk hos folk flest i 1860-årene. Det matnyttige, sildefangst, skipsfart og lokal dramatikk var deler av byens viktigste anliggende. Men det skjedde noe på nesten alle områder: Kirkebygningen St. Petri var i 1865 nesten ferdig, foreningslivet blomstret, byen hadde sitt "Læseselskab" Atheneum, skuespillere og musikere gjestet byen. Klubben var et selskabelig tyngdepunkt, og byen hadde sin Orkesterforening og sitt Stavanger Musikalske Selskab. Bak opprettelsen sto først og fremst konsul Jens Zetlitz Kielland, Aleksander Kiellands far. Jens Zetlitz Kielland var konsul, men også amatørkunstner, og sentral i byens kunstliv. Mer enn noen annen er Stavanger Kunstforening hans verk. Allerede ved årsskiftet 1860-1861 gjør han en forespørsel til Kunstforeningen i Bergen om malerier til en utstilling i Stavanger. Som amatørkunstner er Jens Zetlitz Kielland interessant fordi han var opptatt av Lars Hertervig, og hans arbeider i elfenben var troverdige. Han begynte tidlig å interessere seg for Hertervigs bilder. Minst ett av hans egne bilder er påvirket av Hertervig. Etter alt å dømme må han i alle fall ha eid "Smien", "Rullestadjuet" og "Sommerlandskap i Tordenvær", tre av malerens hovedverker. Gabriel Schanche Hidle skriver om Kielland: "Som maler hevet han seg ikke over det amatørmessige. Kunstforeningen eier ett av hans bilder som viser det. Langt mer overbevisende er arbeidene i elfenben. En del av dem er bevart, noen kjeder, en liten fint formet blomsterholder til å bære på kjolen og særlig en medaljong som er gjengitt her, vitner om formsans og netthendhet. Det enkle verktøyet Kielland brukte til disse arbeidene, er fremdeles i behold".

"Et av Stavangers mest fremstående bygg"

Foreningen holdt til i 5 lokaler før den kunne flytte inn i egne lokaler i 1925.

1868 var "Regatta-året" i Stavanger og fikk betydning for Kunstforeningen, fordi utstillingen i forbindelse med den dannet grunnlaget for byggefondet. Jens Zetlitz fikk bruke hele 2. etasje i Kongsgårds nye skolebygning, og regattaens premier sto sammen med maleriene, beleilig sammen med trekkplasteret. Tomtespørsmålet arbeidet man lenge med, og så til slutt at Madlaveien var den mest reelle. Midler fikk man inn som gaver, og kunstnerne var sjenerøse og gav bilder til utlodninger alt fra starten. Innvielsen 1925 ble høytidelig foretatt av kong Haakon VII, og det vakre bygget i nyklassisistisk stil (signert arkitekt Erik Erga) i Madlaveien 33 er av byantikvaren betegnet som "et av Stavangers mest fremstående monumentale bygg". I 1965 ble det tilført et nybygg tegnet av arkitekt Toralf Kaada. Stavanger Kunstforening er Norges femte eldste kunstforening, og er Stavangers eldste kunstinstitusjon. Dens formål var å formidle billedkunst ved å kjøpe inn bilder til utstillinger som ble loddet ut til medlemmene. Foreningen bygget opp en kunstsamling med bilder av bl.a. Kitty Kielland, Harriet Backer, Carl Sundt Hansen, og landets betydeligste Hertervig samling. Denne kunstsamlingen ble kalt Stavanger faste galleri, og skiftet navn i 1990 til Rogaland Kunstmuseum.

Krigsårene

De første krigsårene lå utstillingsvirksomheten nede. Transportforholdene var vanskelige og man var generelt usi-

kre, og kunstnerne fikk solgt sine bilder selv. NS-folk kom i stedet for kunstanmeldere, og landet skulle renses for "entartet" kunst. Man laget begrepet "ukunst", og en utstilling av bilder fra Nasjonalgalleriet skulle vise hva ukunst var, bl.a. var Aage Storstein i denne kategori. Utstillingen ble vist i Stavanger i februar 1943, men det oppsto et problem da kunsten skulle henges opp. Bildene i Det faste Galleri var reddet og gjemt i Domkirken og Rogalandsbanken. Det var vanskelig å erstatte med godkjent kunst, og utstillingen ble derfor kalt "Ukunsten fra Nasjonalgalleriet". Folk strømmet uansett de nye autoritetene til nye utstillinger i Kunstforeningen.

Nytt regionalt senter

Bygningen ble utformet med henblikk på å vise kunst i tradisjonelle teknikker, og er i dag begrensende for utviklingen av en ny tidsaktuell programprofil. I 3 år har foreningen hatt et samarbeid med Stavanger Arkitektforening med 2 arkitektutstillinger, en i 2002 og en i 2003. Fra 11. september til 23. oktober 2005 vises en utstilling om sivilarkitektene Knut Hoem og Louis Kloster sitt virke gjennom 50 år. Samtidig vises "20 under 40 - ung norsk arkitektur 2004", en utstilling som søker å vise hva nye trender i norsk arkitektur står for, og at mange unge arkitekter arbeider i grenselandet mellom kunst og arkitektur. Den er produsert av Riksutstillinger og er et utvalg fra utstillingen som ble vist i Nasjonalmuseet for kunst, avd. Arkitektmuseet. I dag vil Kunstforeningen først og fremst utvikle bygget, og ambisjonen er "Nye Stavanger Kunstforening" - Et Regionalt Senter for Samtidskunst, Arkitektur, Kunsthåndverk og Design. Arkitekten for prosjektet er Helen & Hard AS, og målet er å ha byggeprosjektet ferdig til 2008. Utfordringen i 2005 er å skaffe finansiering til et fremtidsrettet bygg med et tidsaktuelt innhold som kan gjøre Stavanger Kunstforening bærekraftig for fremtiden.

Videre program 2005

Kunstforeningen var stengt noen måneder i år på grunn av vedlikeholdsarbeid, men Vestlandsutstillingen var innom i mai, og 12. juni åpner fotoutstillingen av Rune Eraker "Lukten av savn". Dette er en utstilling om mennesker på flukt, og viser hverdagsmennesket som tross harde prøvelser evner å reise seg igjen og igjen.

Samtidig vises Terje Munthes digitale tegninger "Zana'baza - en tegneserie". Denne utstillingen har flere betydningslag: Kunstnerens barndom på Madagaskar, gjensynet flere år senere, kolonitid, fattigdom, skjønnhet og verdighet som ikke er avhengig av velstand. 6. november åpner en maleriutstilling med Gry Hege Rinaldo. Motivene skildrer mann og kvinne, sjel og kropp; en historie om forgjengelighet, forsvinning og forlatthet.

Interessant for bedriftskunstforeninger er at

Kunstforeningen driver sin egen kunstbutikk. De kan også bistå med rådgiving ved innkjøp og montering / integrering av kunst på arbeidsplassen. De kan arrangere temakvelder, foredrag om kunst og egenpresentasjon av kunstnere.

Dessuten er det mulig for foreninger å leie lokaler til møter, foredrag og den årlige trekningen. Og en bedre ramme om trekningsmøtet kan man vel ikke få!

*Kilder: Profiler og paletter I ROGALANDS KUNST, av Gabriel Schanche Hilde, Stavanger Kunstforening 1965
Årsberetning og regnskap 2004
Nytt fra Stavanger Kunstforening
Nye Stavanger Kunstforening - prosjektnotat april 2005*

Brighter than Burning Gold

Tekst: Kai Sandvik

I 1803 ga avisen "The True Briton" ham kallenavnet "the Over-Turner" fordi hans måte å male på brøt med datidens normer for kunstnerisk uttrykk. Mange år senere skulle han bli minnet om dette navnet på et av sine mange besøk hos Walter Fawkes på Farnley Hall. På vei hjem fra en picnic med familien Fawkes ville han prøve seg som kusk på vertens hestevogn, og over et ulendt jorde gikk det ikke bedre enn at hele vognen vippet rundt. Ingen ble skadet, men blant mye latter ble han feiret som den store "Over-Turner". Walter Fawkes delte ikke de konservative kritikerens syn på Turners kunst, men kjøpte mange av hans bilder. Det hører også med til historien at Walter Fawkes var direkte etterkommer av Guy Fawkes som i 1605 prøvde å sprengte parlamentet i luften ved hjelp av krutt.

Joseph Mallord William Turner ble født i 1775 og døpt i St. Pauls Cathedral 14. mai samme år. Han vokste opp i Maiden Lane i Covent Garden som på denne tiden ikke akkurat var Londons beste strøk. Fra tidlig alder hadde han alltid en blyant eller et stykke kritt i hånden, han kopierte bilder fra aviser og bøker. Hjemme var det ikke alltid så morsomt å være,

foreldrene slet med forholdet og hans mor hadde psykiske problemer. Kanskje var det derfor han ble sendt ut av byen til slektninger for å gå på skole da han var 10 år. I Brentford oppe langs Themsen og senere i Margate ute ved kysten i Kent trivdes han godt, det var her han fikk sin forkjærlighet for vann og sjø som skulle komme til å følge ham resten av livet. Men skolegangen varte ikke lenge, og snart var han tilbake i London. Etter å ha jobbet som assistent for en arkitekt tok han testen for å komme inn på Royal Academy, og ble opptatt som student der i en alder av 14 år.

Et liv med Royal Academy

Som alle andre måtte Turner begynne sitt studium med å tegne etter gipsmodeller før han fikk slippe til i "Life Class" hvor man tegnet etter levende modeller. På denne tiden var det forventet at man skulle ut i naturen og lage skisser, noe Turner gjorde helt fra starten av. Allerede i 1791 fikk han stille ut sin første akvarell på den årlige akademi-utstillingen, og i 1796 det første oljemaleriet. Turner trivdes godt i dette miljøet, og søkte om assosiert medlemskap i akademiet. Det fikk han i 1799 og i 1802 ble han fullverdig medlem.

Waves breaking on a Lee Shore. Tate Gallery, London

Etter dette stilte han ut sine bilder på den årlige utstillingen nesten hvert eneste år resten av sitt liv. I 1807 ble han valgt til professor i perspektiv, og det innebar å holde forelesninger for studentene ved akademiet. Men Turner var ingen god foreleser, han hadde problemer med å ordlegge seg og snakket så lavt at studentene hadde problemer med å høre. Han trivdes nok bedre på de såkalte "varnishing days", 2-3 dager som var satt av til klargjøring av malerier som skulle henges opp på den årlige utstillingen. Her jobbet kunstnerne side om side i utstillingssalen, enkelte påsto at Turner malte enkelte bilder fra begynnelse til slutt på disse dagene. Han gikk heller ikke av veien for å gi råd til andre kunstnere, men ville aldri si i klartekst hva som var galt. Gjennom hint og små gåter ville han at kunstneren selv skulle finne ut hva som måtte gjøres. Senere var han stedfortredende president for akademiet og var alltid interessert i hva som forgikk der helt til sin død.

En privat person

Turner ble av de fleste oppfattet som en veldig privat og tilbaketrukket personlighet. Han mislikte sterkt at noen prøvde å tegne ham, og vi kjenner bare ett selvportrett som han gjorde når han var ca 23 år gammel. Han var relativt liten av vekst og kledde seg nøytralt, det ble ofte sagt at han lignet en kaptein på en elvebåt. Hans friske og litt rødlig ansiktsfarge etter å ha tilbrakt år ute i felten med skisseblokken bidro også til et sånt inntrykk. Men blant sine nærmeste og gode venner oppførte han seg annerledes, her kunne han beskrives som ganske løssloppen. Når det gjaldt sitt private liv var han ekstremt hemmelighetsfull. Han hadde et forhold til Sarah Danby, enken etter en av hans tidligere kollegaer, i over 10 år uten at noen kjente til dette. De hadde også to barn sammen. Senere bodde han sammen med en annen enke, Sophia Booth. Han leide et hus til seg og henne uten å oppgi navn, og naboene som ikke visste hvem han var omtalte ham som Mr. Booth. Det var i dette huset i et område som ble kalt "World's End" i Chelsea at han bodde i sine siste leveår.

Et liv på reise

Fra han var rundt 15 år gammel begynte Turner å skisse og male ute i felten. Han dro ofte oppover langs Themsen og etter noen år skaffet han seg en båt slik at han kunne finne nye motiver langs elven. Etter hvert tok hans reiser ham til hele England og Skottland, ofte på oppdrag for å lage utkast til illustrasjoner for bøker eller serier med trykk. I 1802 foretok han sin første utenlandsreise som gikk til Frankrike og Sveits. Her skulle han komme tilbake flere ganger, særlig til Sveits. Han gjorde 2 reiser til Roma, 2 til Venezia og flere turer til Tyskland, Holland og Belgia. Over alt hadde han blyant og skisseblokk med, han tegnet i all slags vær og forhold. Han hadde tydeligvis en utrolig evne til å memorere farger og inntrykk, for skis-

sene hans er ofte veldig lite detaljerte. Denne egenskapen sammen med de opplevelsene han får ute i naturen under alle slags forhold er kanskje noe av forklaringen på at hans bilder ganske tidlig skiller seg fra hans samtidiges. Turner visste hvordan lyset var i storm og uvær fordi han hadde vært der, han satt ikke i sitt atelier og forestilte seg hvordan det var. I en tid hvor landskapsbilder helst skulle være brune, malte Turner på hvit grunn med gule og røde farger. Han gjorde lyset om til rene farger, han skapte følelser om til farger, kort sagt så frigjorde han fargene fra formen. Det var en revolusjonerende prosess som først ble forstått lenge etter hans død.

Turner var en utrolig produktiv kunstner, han malte ca 550 oljemalerier og over 1500 akvareller. Han så seg aldri tilbake og var fokusert på å utvikle seg og skape nye ting. Det gjenspeilte seg kanskje i at han tok dårlig vare på de bildene som ikke ble solgt, de gikk for lut og kaldt vann bokstavelig talt. Han var også uforsiktig med blanding av forskjellige typer maling, og flere ganger hendte det at maleriene begynte å krakelere etter bare noen uker. Ved sin død i 1851 etterlot han seg over 200 uferdige malerier.

Turner ble gravlagt samme sted som han ble døpt, i St. Pauls Cathedral, hvor kisten hans ble båret inn til tonene av døds hymnen fra Georg Friedrich Händels oratorium "Saul". Etter seremonien ble han ført ned i krypten og stedt til hvile ved siden av Joshua Reynolds, John Opie og Henry Fuseli.

Kilder: Anthony Bailey: Standing in the Sun
Inge Herold: Turner on Tour
Kenneth Clark: Civilisation

Rain, Steam, Speed - The Great Western Railway. The National Gallery, London

Gammel teknikk på Nytorget

Torsdag 14. april arrangerte RBR i samarbeid med Rogaland Kunstsenter og Grafisk Verksted en omvisning i lokalene på Nytorget. 30 deltakere var påmeldt, men som vanlig var det noen som måtte melde avbud i siste liten, så det var ca. 25 personer som til sist samlet seg i lokalene til Rogaland Kunstsenter.

Tekst: Berit Danielsen
Foto: Kai Sandvik

Kvelden begynte med en presentasjon av Rogaland Kunstsenter, som er eid av BKF og NK. Kunstsenteret har 3,25 stillinger og har en omsetning på 1,7 millioner. Kunstsenteret består av et galleri og kunstbutikk og tjener også litt penger på utsmykking av kommunale bygg men skal i utgangspunktet jobbe for sine eiere, nemlig kunstnerne. Deltakerne ble delt i to grupper; den ene ble sendt inn i verkstedet til Osmund Haukelidsæter, mens den andre ble overlevert Lise Birkeland for å få en kort innføring i dyptrykkteknikker som koldnål og akvatint.

Harde steiner

Osmund Haukelidsæter tok oss gjennom en kortversjon av hele prosessen med å fremstille kunstverk ved hjelp av litoteknikk. Deltakerne fikk først lov til å tegne sitt eget "kunstverk" på steinen ved hjelp av fettstifter. Deretter ble det strødd harpiks over og så ble steinen dekket med gummiharpiks blandet ut i vann og litt salpetersyre. Det som så skjer er at gummien kombinert med salpetersyren reagerer med fettstiftet i tegningen slik at molekylene trekker ned i steinen og blir en del av den. Når dette er tørket vil vi kunne dekke steinen med vann og rulle farge ut over den og fargen vil da feste seg på de fete partiene, altså der det er tegnet, mens der det er vann vil ingenting feste seg. Da har vi en "negativ" av den endelige trykket. Steinen kommer fra et bestemt område i Tyskland; det er det eneste stedet de har funnet kalkstein av en slik kvalitet at den både kan bære vann, tåler å bli slipt ned og tåler syre uten å gå i stykker. Litosteiner brukes nå bare av kunstnere og det er ikke økonomisk lønnsomt å utvinne steinen lenger. De steinene som brukes her er alle tidligere brukt i trykkerier i Stavanger-området.

Myke plater

Etter en times tid var "kunstverket" ferdig og gruppene byttet plass. Lise Birkeland sto klar for å demonstrere dyp-

trykkteknikker for oss. Det var fascinerende å se hvordan hun kunne trylle frem former ved å bruke forskjellige typer verktøy på en kobberplate, en såkalt koldnålsplate. Så blir det rullet trykksverte på, den overflødig fargen "slås" av og platen er klar til trykking. Det blir bare ett trykk for hver innfarging, så må det legges på mer farge. Hun demonstrerte også akvatint, som er en teknikk hvor man strør harpikskorn over platen og smelter dem fast i platen med varme. Deretter blir platen lagt i et syrebadd, og syren etser mellom harpikskornene og danner en struktur. Lise Birkeland viste oss eksempler der det var brukt en kombinasjon av flere forskjellige koldnålsteknikker for å produsere et ferdig kunstverk. Dyptrykk trykkes på tykt papir som har ligget i bløt over natten slik at det er mykt. Vi var mektig imponert over resultatet selv om det var en kortversjon vi fikk demonstrert.

Som siste post på programmet guidet Trine Lura Tolonen oss på en omvisning på utstillingen med Patrik Entian og Ellen Røed i Rogaland Kunstsenter. Det var en opplevelse å se to så kreative kunstnere på samme sted. I det ene øyeblikket ble vi overveldet av myke, søte kaniner som svevet rundt på veggene, i det neste øyeblikket ble vi konfrontert med et bilde av Norge, helt alene, i en verden uten naboer eller venner. Hva er dette? En kommentar til EU-striden kanskje? Interessant var det i alle fall, og vi vil rette en takk til Rogaland Kunstsenter for den gode mottakelsen, og en interessant og lærerik kveld.

GRAPHICART PÅ GRAFISK MUSEUM

Tekst og foto: Kai Sandvik

Visste du at det grafiske trykket er en av de eldste kunstformene som fortsatt er i bruk, langt eldre enn oljemaling og tempera?

Lenge før vår tidsregning startet hadde man i Kina funnet opp metoder for å trykke ord og bilder fra utskårne trestempler. Opp gjennom historien har man utviklet teknikkene, fra tre til metall til stein. En gruppe studenter fra Universitetet hadde invitert medlemmer av bedriftskunstforeninger og andre interesserte til kurs om grafikk en fin vårveld i slutten av mars.

Studentbedriften GraphicArt S/B drives av fem studenter fra Bachelor-studiet i kunst og kulturforvaltning på universitetet i Stavanger. De fem er: Anita Kvalvik, Christine Løvdal, Therese Rykkje, Kristel Talv og Sivert Chr. Haaland. RBR Rapport hadde en artikkel om denne gruppen i nr. 3/2004 og den planlagte kursserien var annonsert i nr. 1/2005. Den første kurskvelden var torsdag 31. mars i de historiske lokalene til Norsk Grafisk Museum i Sandvigå. Her var det høy aktivitet for å gjøre alt klart til kveldens kurs, dessverre sto ikke oppmøtet i stil med aktivitetsnivået. Blant de få fremmøtte var det faktisk også noen fra de lokale bedriftskunstforeningene. Det gikk relativt greit å telle dem, jeg klarte meg med fingrene på en hånd.

Fra bilde til ord

Kveldens inviterte foreleser var Kjell Pahr-Iversen, en ikke helt ukjent lokal kunstner. Han ga oss en god innføring i de forskjellige grafiske teknikker som er i bruk i dag. Dette gjorde han med glimt i øyet og en god historie i bakhånd. De forskjellige teknikkene ble illustrert med gode grafiske trykk av kjente kunstnere, velvillig utlånt for anledningen av et lokalt galleri. (Ingen premie for å gjette hvem det var).

Etterpå ble det anledning til å stille spørsmål, noe den vitebegjærlige forsamlingen visste å benytte seg av.

Etter en god pause med oppfinnsom bevertning var det tid for omvisning i museet. Daglig leder Sven T. Haugbråten tok oss med på en "guided tour" fra støping av blytyper til innbinding av det ferdige produkt. Vi fikk innblikk i forskjellige teknikker og utstyr som har vært brukt i den lokale hermetikkindustrien, aviser og boktrykkerier. Du kan lese mer om dette i artikkelen på side 12. Det ble en interessant omvisning med god faglig tyngde.

Denne kvelden var slutt, men skulle etterfølges av tre kurskvelder med praktisk undervisning i lino-snitt, tresnitt og koldnål med veiledning av gode kunstnere. Dessverre var oppslutningen så elendig at bare ett av disse ble gjennomført. Trist for en "kulturhovedstad" med over 100 bedriftskunstforeninger at et så bra initiativ ble møtt med så liten interesse. Vi vil i alle fall rette en hjertelig takk til den entusiastiske gjengen med studenter som prøvde å sette fargerik trykksverte på en grå by!

Svartekunst i Bjergsted

Lengst nede i Sandvigå, nede ved kaien, ligger et gammelt hermetikkilager fra 1913. I dag er lokallet restaurert og tilbakeført i opprinnelig stand. Her ligger nå Norsk Grafisk Museum som rommer en historie som er like aktuell og viktig for Stavanger-regionens utvikling som den historien som ivaretas av det mer profilerte Hermetikkilaget, for ikke å snakke om Oljemuseet.

Tekst: Berit Danielsen

Foto: Norsk Grafisk Museum

de små lokalene har ildsjeler klart å presse inn grafikernes historie fra de første trykkeriene i 1850-årene, som stort sett betjente hermetikkilageret, frem til ca. 1950 da teknikkene ble mer automatiserte. Utstyret som er utstilt var i daglig bruk til langt ut på 1970-tallet, spesielt i de mindre trykkeribedriftene. Museet er bygget opp som er stort trykkeri, og har en tilnærmet komplett sam-

ling av maskiner og utstyr som var i bruk både til klargjøring, trykking og ferdiggjøring, som f.eks. bokbinderteknikker. Og utstyret virker og det finnes fremdeles folk som kan operere det, selv om de fleste av dem forlengst har nådd pensjonsalderen. "Museet ble opprettet 23. oktober 1993", forteller daglig leder Sven T. Haugbråten. "Stiftelsen er fra 1991, da entusiastene startet med å kontakte dem som satt på gammelt utstyr. Kjernen og begynnelsen av museet er Danielsen Boktrykkeri som lå på Sølvberget. Kommunen overtok det, både bygningen og utstyret og ville gi det til museet. Det viste seg imidlertid at bygningen var i så dårlig forfatning at den ikke kunne brukes, så det var nødvendig å finne et annet lokale. Så fikk vi overta denne bygningen, og kunne sette opp utstyret her".

Hvordan har dere fått tak i alt dette utstyret? "Vi har satt inn annonser i aviser og grafiske tidsskrifter og fått inn en god del utstyr fra bedrifter som har gått konkurs, eller som har skiftet til nytt og mer moderne utstyr. Men det aller meste av det vi har her ble tidligere brukt i Stavanger-regionen".

Hvorfor et Grafisk Museum i Stavanger?

"Stavanger har det største grafiske miljøet utenom Oslo, vi har flere medlemmer her enn Bergen og Trondheim har til sammen. Slik har det vært helt siden trykkeriindustrien startet her med trykking av etiketter til hermetikkilageret, og frem til nå med oljeindustrien. Trykkeribedriftene i Stavanger har også alltid vært ledende når det gjelder nye og avanserte trykemetoder. Hermetikkilageret var veldig flink til å orientere seg mot utlandet. Mange av faggruppene som kom hit fra utlandet lærte oss alle mulige nye metoder. De kom fra Tyskland, Sveits og Østerrike på leting etter arbeid. De tilførte det grafiske håndverket mange nye teknikker, det er det ikke tvil om. I nyere tid så er det nok norske pionerer som har vært med på å utvikle nye metoder og ta i bruk ny teknikk. I de siste tiårene har Stavanger ligget mye lenger fremme enn mange andre byer når en ser bort fra Oslo".

Hva er det som har drevet denne utviklingen? "I nyere tid er det nok oljeindustrien, med sine krav til innovasjon og kvalitet, i eldre dager var det hermetikkilageret. De fleste hermetikkilageretene var så store at de hadde sine egne trykkerier, som ble drevet lenge. Bjelland var vel et av de siste som la ned, på 80-tallet faktisk".

Avisenes rolle

"Stavanger Aftenblad ble produsert i bly fram til 1976, så gikk de over til den nye teknikken fotosats, der de satte alt opp på et ark og laget en film av det før de laget en trykkplate. De hadde klisjeer og satte tekst enten fra fotosette-maskin eller for hånd, og hadde annonser med klisjeer. Når dette var gjort av en typograf kom det en ny faggruppe inn og laget en matrise som ble presset i fuktig papir. Så ble dette spent opp rundt en sylinder og så laget de trykkformen som ble brukt til å trykke avisen. Det var mange fagfolk involvert, men det var slik man måtte arbeide den gangen. Hvis du ser på pressen som var Aftenbladets første fra 1893 så ser en jo at det var relativt tungvint, det trengtes mye folk for å få utført oppgaven. Journalistene leverte sine manus, så ble dette skrevet på nytt av typografene, og behandlet videre av alle faggruppene til det ferdige produktet. I dag skriver journalistene teksten rett inn og den blir bare brukket om og satt opp i de størrelsene og de spesifikasjonene som ligger klar i programmet". Som de fleste sikkert husker var dette en revolusjon for typografene. Innen kort tid ble det satt helt andre krav til kvalifikasjoner. Dette var ikke så alvorlig for de store bedriftene som Aftenbladet, de hadde både råd og anledning til å omskolere sine folk. Det var verre for de små trykkeribedriftene, der det gjerne var en eier og en ansatt eller to. De ville aldri ha muligheten til å gjøre det samme. De drev videre med det gamle utstyret og de gamle metodene så lenge de kunne, og til slutt la de ned eller solgte bedriften til andre som hadde klart omstillingen bedre. Mye av dette utstyret som representerer tiden mellom 1850 og 1950 kommer fra slike mindre bedrifter som måtte gi opp i konkurransen med nye og mer effektive trykemetoder.

Aktiviteter for barn og unge

"Pressen fra 1850 bruker vi veldig mye i

forbindelse med barns aktiviteter og mot kunstnere", forteller Sven T. Haugbråten. "Vi hadde et prosjekt i fjor mellom Norsk Grafisk Museum og Rogaland Kunstmuseum, der Sten Nilsen laget et enkelt tresnitt for å vise prinsippet til elevene. Da disse 5, 6 og 7-klassene hadde vært på Kunstmuseet for å se på sluttproduktet kom de ned hit og fikk lov til å trykke dette, smurte på farge og fikk valse og trykke og signere selv". Litografene var en viktig del av trykkeprosessen, og museet har også en litopresse. Litografene hadde sin glansperiode i første del av 1800-tallet da denne prosessen var industrielt klar. De satte opp det som skulle trykkes med asfaltfarge på kalkstein og preparerte med forskjellige syrer det som skulle bære vann og gummierte med gummi arabicum. Så var det bare å vaske over med vann, og de partiene som var fettvnlige kunne da ta imot trykkfargen. Litografen tegnet gjerne et eksemplar på en liten stein og en annen faggruppe, overtrykkerne, overførte dette til trykksteinen, mangfoldiggjorde det som skulle trykkes og la til andre elementer. På den måten kunne en f.eks. trykke et stort antall etiketter med hver operasjon. Stanley Stornes har laget to steiner for museet for å vise hvordan kunstnerne bygger opp sine litografiske kunstverk. Prinsippet er det samme som for de industrielle produktene. Litografene var egentlig mer kunstnere enn håndverkere, de måtte ofte tegne originaltegningene med alle de fargene som skulle være med, og etterpå legge et kalkerpapir over for å tegne opp de enkelte fargene for å kunne lage en tegning med en og en farge. Så måtte dette overføres til en trykkstein og mangfoldiggjøres. Det var en omstendelig prosess i forhold til trykkeprosessen i dag. Museet har full mulighet til å vise hele spekteret hvordan dette fungerte den gang. Ofte fikk litografene også i oppdrag å utforme det som skulle trykkes, altså en slags designere. Det er den samme prosessen som i dag utføres av reklamebyråer.

Drevet på dugnad

Blikktrykkerier var det også mange av i Stavanger. Disse trykket bilder og tekst direkte på blikk, noe som krevde en annen trykkeprosess. Til forskjell fra vanlige trykkerier hadde blikktrykkeriene mange kvinnearbeidsplasser, men bare ufaglærte. De hadde jobben med å legge på blikkplater. Det var faktisk ikke før i 60-årene at kvinner begynte å bli

tatt inn som lærlinger i trykkeribransjen. Ferdiggjøring er også en del av boktrykkerkunsten. Mange av bokbinderne hadde evner langt ut over det å utføre sitt håndverk, noe de ferdig innbundne bøkene vitner om. Mange av dem er rene kunstverk. Arkene kommer ut i store flak, som så brettes til riktig størrelse og sidene blir lagt i riktig rekkefølge. Så blir de plassert inn i en symaskin som hefter arkene sammen og det legges på gasbind som forsterkning i ryggen før det legges inn i en perm eller omslag som limes på. Bokbinderne utførte også den kunstneriske utsmykningen av bøkens omslag. Museet har mye av det utstyret de brukte for å utføre sitt håndverk.

Museet blir drevet av en dugnadsgjeng. Bortsett fra daglig leder er det 8 -10 entusiaster, pensjonerte fagfolk, som kan bruke de gamle maskinene og vise besøkende hvordan det ble brukt. Når de faller fra, kan man i beste fall peke og forklare, vise plansjer, og kanskje lage en DVD, men det vil bli slutt med at det sitter folk fysisk ved maskinene og opererer dem.

Dere har mye utstyr her? "Vi kunne hatt mye mer, dersom det hadde vært plass. Lokalet er egentlig blitt altfor lite altfor fort. Her viser vi i hovedsak spennet mellom 1850 og 1950. Den revolusjonen som jeg selv har vært en del av skjedde jo først på 1980-tallet og frem til i dag. De siste 20-30 årene har vi ingen mulighet til å vise her i dag. Magasinet vårt i kjelleren er smekkkfullt av ting som burde ha hengt naturlig i rekkefølge med dette, men det har vi ikke plass til. Det arbeides med å finne løsning på dette, både i Sandvigå 24 og andre steder. Vi er nå er i fusjonssamtaler med Stavanger Museum slik at vi kan bli et industrihistorisk museum på lik linje med Hermetikkmuseet".

Åpningstider og aktiviteter:

I perioden 15. mai - 15. august åpent mandag-onsdag-fredag kl. 11 -15. Ellers åpent hver søndag kl. 12 - 16. Temautstillinger og aktivitetsdager annonseres i avisene. Kurser i trykkteknikker holdes etter avtale.

Ut på tur, tid for kultur

Tekst: Kai Sandvik

Research: Berit Danielsen / Kai Sandvik

Så du har tenkt deg ut på tur, hva? Hvis du er en av de heldige som har valgt å feriere i Norge, så bør du ta med deg dette bladet. Det er nemlig slik at kunsten ikke tar ferie selv om du gjør det, det lange rare landet vårt er nemlig fullt av sommerutstillinger. Her kommer et lite utvalg av disse hvor vi har forsøkt å få til en slags geografisk spredning. Men det viktigste har selvfølgelig vært å plukke ut kremen av det som vises og som du absolutt bør se. Denne sommeren kan du nemlig se topp kunst rundt det ganske land, så benytt deg av sjansen. Mange av de institusjonene som viser disse utstillingene er ikke kunstmuseer eller gallerier, og det betyr at du kan få med deg andre opplevelser og aktiviteter i samme slengen. Så her kommer oversikten over det gode, det rare og det sjeldne!

Kistefos-Museet

Jevnaker Tel: 61 31 03 83
www.kistefos.museum.no

Stiftelsen Kistefos-Museet ble dannet i 1996 og har ansvaret for bevaringen av den gamle fabrikken og tradisjonene rundt den. Anlegget er blant landets mest prioriterte teknisk-industrielle kulturminner

22. mai til 25. september.

Transavantgarden - Italiensk ekspresjonistisk maleri fra 1978 til 2001.

Sandro Chia, Francesco Clemente, Enzo Cucchi, Nicola de Maria og Mimmo Paladino.

Sandro Chia: *I am a Fisherman*

Norsk Landbruksmuseum

Ås Tel: 64 94 99 95
www.nlm.nlh.no

NLM er et museum for hele familien. 17. juni 1997 ble museet åpnet. De viser viktige endringer på landsbygda de siste 100 årene og stiller spørsmål om landbrukets rolle i fortid og framtid.

22. mai til 20. november

The Dust Bowl. En amerikansk krise

En fotodokumentasjon av depresjonen på den amerikanske landsbygda på 1930-tallet. Utstillingen er produsert i samarbeid med Kjell Brynhildsen.

Migrant mother. Foto: Dorothea Lange

Astrup-Fearnley Museet

Oslo Tel: 22936060
<http://www.af-moma.no/>

21. mai - 18. september
Damien Hirst

Den kontroversielle britiske kunstneren Damien Hirst (f. 1965) har markert seg som en av vår tids mest innflytelsesrike kunstnere. Hirst er kjent for installasjoner og objekter med uvante kombinasjoner av materialer og teknikker, og arbeidene hans befinner seg ofte i grenselandet mellom kunst, vitenskap, media og populærkultur.

Damien Hirst: Adam and Eve exposed

Norsk Bergverksmuseum

Kongsberg Tel 32 723200
www.bvm.museum.no

Sølvfunnet i 1623 førte til at kong Christian 4. grunnla Kongsberg Sølvverk og Bergstaden Kongsberg. Sølvgruvene var i drift i 335 år. Fortsatt frakter gruvetoget hvert år ca. 40 000 mennesker inn til en spennende rundtur i Kongens gruve.

18. mai til 1. september
"Metal Twist Gallery"

Her stilles ut smijernskunst i verdenstoppen av en rekke fremadstormende kunstsmeder i Storbritannia.

Baroniet i Rosendal

Rosendal Tel: 53 48 29 99
www.baroniet.no

5. mai til 11. september
Vikingskatten frå Hatteberg

Hattebergskatten er vestlandets største skattefunn fra vikingtiden. Det er første gang og med stor glede at Bergen Museum og Universitetet i Bergen låner ut og presenterer Hattebergskatten samlet.

Nordnorsk Kunstmuseum

Tromsø Tel: 77 64 70 20
www.museumsnett.no/nordnorsk-kunstmuseum/

11. juni - 18. september
Fra Gullalder til Cobra. Dansk kunst i 150 år

Vår sommerutstilling er et unikt samarbeidsprosjekt mellom Nordnorsk Kunstmuseum og Statens Museum for Kunst i København som har stilt samtlige av verkene til rådighet. Utstillingen består av 42 malerier av danske kunstnere fra og med slutten av 1700-tallet og frem til midten av 1900-tallet. "Fra Gullalder til Cobra" gir dermed publikum en enestående anledning til å bli nærmere kjent med den danske kunsthistorie i over 150 år.

ANNA ANCHER: Interior med en ung pige, der fletter sit hår, 1901

Nidarosdomen,

Trondheim

www.nidarosdomen.no/

Sommer

Håkon Gullvåg: Bibelske bilder

Håkon Gullvåg viser i sommer bilder fra bibelhistorien inspirert av Nidarosdomens glassmalerier av Gabriel Kielland og Georg Friedrich Händels oratorium "Messias".

Håkon Gullvåg

Jugendstilsenteret

Ålesund Tel.: 70104970

www.jugendstilsenteret.no

Norsk og internasjonal jugendstil, og Ålesunds bybrannhistorie og jugendstil. Multimediautstilling, tidsmaskin, gjenstander, håndverksteknikker. Originalt hus med flott spisestue. Café og butikk.

28. mai til 28. august

Olaf Lange: Jugendstil og symbolisme i norsk grafikk

Fargeraderinger og malerier av Stavanger-kunstneren Olaf Lange (1875-1965) En av våre "glemte" kunstnere som fortjener å bli sett!

Olaf Lange: Tang

Vestfossen Kunstlaboratorium

Vestfossen Tel: 32 70 13 00

www.vestfossen.com

Vestfossen Kunstlaboratorium har siden åpningen våren 2003 markert seg som en ny nasjonal arena for visning av samtidskunst, og hadde mer enn 11 400 besøkende i 2004.

8. mai til 2. oktober

Reunion

Reunion viser et møte mellom svensk og norsk kunst fra nittitallet og frem til i dag. Utstillingen er satt sammen av verk fra Moderna Museet i Stockholm og Nasjonalmuseet i Oslo, i tillegg til at Vestfossen Kunstlaboratorium viser verk fra egen samling.

Ana Maria Bengtsson

Nordland fylke

<http://www.skulpturlandskap.no/Skulpturlandskap/>

Hele året

Skulpturlandskap Nordland

Nordland fylke har fått en unik skulptursamling med 33 kunstverk i like mange kommuner som alltid er tilgjengelige for publikum, med naturen som omgivelser. Dette blir ofte omtalt som et av de mest interessante kunstprosjekter som er gjennomført i verden de siste 10 årene av forrige årtusen. Du finner kart på websiden.

Luciano Fabro: Il Nido

f r a s t y r e t

Kjære RBR medlemmer

Nå nærmer det seg endelig sommer, og den har vi ventet på en stund. Vi kunstvenner har derfor brukt tiden til kunstneriske inne-aktiviteter, og det har også RBR gjort.

Vi har ofte en aktivitet utendørs på denne tiden av året. For eksempel så har vi besøkt nordfylket enkelte år, Haugesund og Skudsneshavn er av de stedene som da har stått på RBR-kartet. Enda oftere har vi med buss besøkt forskjellige kunstnere på Jæren, og våre medlemmer har fått oppleve den spesielle stemningen som denne regionen fremkaller på forsommeren.

Dette året har vi nok fornemmet at været ikke skulle by på den nødvendige sommervarme, for RBR sine aktiviteter har foregått innendørs.

14. april besøkte vi Rogaland Kunstsenter på Nytorget, hvor vi fikk se en utstilling av Ellen Røed og Patrik Entian, samt at alle deltagerne fikk oppleve en interessant omvisning og presentasjon av Grafisk Verksted.

21. juni er turen kommet til Hå Gamle Prestegard, og selv om RBR sine aktiviteter også denne gangen skal foregå innendørs, så håper vi at sommeren nå endelig er kommet.

Et stort trekkplaster denne gangen er at Kjell Pahr Iversen skal holde et foredrag i forbindelse sin egen utstilling på Hå Gamle Prestegard; og vi antar at lyset blir spesielt viktig i hans kunstverk når utstillingen skal være her ute ved havet. Mange vil nok også benytte anledningen til å gå ut og se lyset på Jæren ved selvsyn, når de først er der ute. Vi gleder oss stort til denne kvelden.

Onsdag 5. oktober blir det foredrag i Rogaland Kunstmuseum om Nicolai Astrup, i forbindelse med museets besøk av denne spesielle utstillingen. Senere på høsten blir det foredragskvelder med både Trond Borgen og Frank Høifødt, de to eminente foredragsholderne som bidrog til å gjøre årets Kunstseminar på Utstein Kloster Hotell til slik en stor begivenhet for alle deltagerne i februar i år.

Men før vi kommer så sent på året så reiser 40 RBR medlemmer på Studietur til München. Dette er en meget spennende kunstby som RBR tidligere ikke har besøkt. For å gjøre turen mest mulig interessant for RBR medlemmene, ble alle invitert til en uforpliktende München seanse med Roland Lengauer torsdag 9. juni.

Vi regner med at det blir rift om de ledige plassene til München etter denne forestillingen, men hvis du er "supersnar" etter at du har mottatt dette bladet, så kan det hende det fremdeles er en ledig plass til deg. Det koster ingen ting å ta kontakt, og du kan for eksempel kontakte oss gjennom RBR sin fantastiske hjemmeside: www.bedriftskunstforeninger.no

Styret i RBR ønsker dere alle en god sommer, og at dere etter sommerferien er klar for å erverve de siste bildene til årets trekning i din bedriftskunstforening.

*Beste hilsninger fra
Styret i RBR*

billedkunst

kunsthåndverk

rammeverksted

t: 51 52 30 70 tir, tor. 11-18
f: 51 52 30 71 ons, fre. 11-17
m: 41 43 74 44 løn, sen. 12-16

KUNSTGALLERIET
Madlaveien 75, 4009 Stavanger
www.kunstgalleriet.no

Feil ramme- vilkår?

Hos Tore's rammeverksted
får du veiledning til
å velge rett ramme
til rett formål!

Åpningstider: 09.00–16.30
Torsdag fra kl. 09.00–19.00
Muségt. 38, 4010 Stavanger
Tlf. 51 56 72 72, Faks: 51 56 46 21

TOREs
RAMMEVERKSTED

Spesialforretning i

***kunstner-
materiell***

og

innramming

**RAMME
SERVICE A.S**
KUNSTMATERIELL - INNRAMMING

4016 Stavanger Telefax: 51 58 01 76

SALGSUTSTILLING
DØGNET RUNDT

WWW.NETTGALLERI.NO

60 KJENTE KUNSTNERE
1.000 BILDER
ALLTID OPPDATERT
STADIG NYHETER
OVERSIKTLIG OG LETT Å BRUKE
MEGET GOD MOTIVGJENGIVELSE
BESTILL DIREKTE FRA DIN PC
FULL RETURRETT EN SELVFØLGE

GULDEN KUNSTVERK

Guldenvn. 11 3053 Steinberg Tlf. 32 23 62 80
epost: salg@nettgalleri.no

ROGALAND
KUNSTSENTER
Nytorget

Velkommen til kunsthandel:

Billedkunst og kunsthåndverk fra vår kunstbutikk og våre skiftende utstillinger.

Ønsker dere omvisning eller foredrag - ta kontakt!

Tlf. 51 59 97 60

Åpningstider:

Mandag stengt Tirsdag, onsdag og fredag: kl. 10.00–15.00 Torstdag: kl. 10.00–19.00 Lørdag: kl. 12.00–16.00 Søndag: kl. 12.00–16.00

Labyrinth Press

– FORLAGET SOM KAN KUNSTBØKER OG GRAFIKK

Vi er et av landets ledende forlag på bibliofilutgaver med grafiske arbeider og kunstbøker. Med over 15 års erfaring fra salg av grafikk til Bedriftskunstforeninger, vet vi hva de fleste ønsker seg.

De fleste norske samtidskunstnere er representert hos oss.

Ta kontakt med Elisabeth Godøy for en uforpliktende visning eller nærmere avtale. Stikk gjerne innom våre kontorer dersom du er i Oslo.

Labyrinth Press, Skovveien 2, 0257 Oslo

Tlf. 22 55 02 05 Fax 22 55 01 68

Det levende galleriet

Ett naturlig sted å starte

- Ett godt utvalg til kunstforeninger - Vi tilbyr bedrifter en rekke aktiviteter og arrangementer, kan vi skreddersy en happening for din bedrift?

Velkommen til oss på Strandkaien!

Någen selle bilder,- me formidle kultur www.galleriesult.no

Åpningstider: mandag etter avtale, tirs/ons/fre 11.00 - 15.00,
tors 16.00 -19.00, lør/søn 11.00 - 17.00

Åpnet for kunstforeninger når dere kan komme, ring 51 53 93 95 for avtale.

galleriet

Pedersgt. 55 - 4013 Stavanger -
Tlf. 51 53 65 66.

Utenlandsk-kunst av bl.a. den internasjonalt
kjente COBRA-gruppen

*Åpningstider: Tirsdag og torsdag kl. 16.00–20.00.
Ring hvis ønske om avtale utenom åpningstider.*

Gunnar Tønnessen

GALLERI BRANDSTRUP

Vi har 30 års erfaring når det gjelder formidling av billedkunst på høyt nivå.

Vårt galleri samarbeider med det store flertall
av Norges mest markante samtidskunstnere.

Vi viser kunstnerens nyeste arbeider og setter vår ære i å
gi kunstforeningene den aller beste service og bistand.

Velkommen til visning og til våre utstillinger.

Solagt. 18 (ved lekeplassen på Madlaveien) Stavanger - tlf. 51 52 72 20 - fax 51 52 72 22
Daglig leder: Lise Flørli - tlf. priv. 51 52 85 54, mob. 900 75 028

Åpningstider i utstillingsperioden: onsdag og fredag 12–16, torsdag 12–19, søndag 12–17

Ellers etter avtale.

RAMMERIET

Forsøk oss!

Åpningstider:

Mandag–fredag 09.00–16.00
Torsdag 09.00–18.00
Lørdag 10.00–13.00

Ellers etter avtale på tlf. 51 52 22 23
eller priv. Ove, tlf. 51 53 11 12.

GALLERI G

Velkommen til å se vårt magasin av bilder.

Kontakt oss for å få tilsendt vår
fargebrosyre, og for mer informasjon
om galleriene.

Bestill gjerne tid til visning utenom
åpningstiden.

Kreativ kvalitetsinnramming.
Vi har et av distriktets ledende
rammeverksted.

Storgt. 44–46, Sandnes Tlf. 51 66 13 75 -
Kirkegt. 29 - 4007 Stavanger. Tlf. 51 89 48 18

keramikk • billedkunst • glass • skulptur • kunsthåndverk

neo = frisk, ny, original, ung, siste nytt, nytenkende, trend, primært, ny bevegelse

åpningstider:

tir-fre 1200-1800
lør 1100-1500
søn stengt

utenom åpningstider,
tlf. 986 51 255

velkommen

hilsen
Eli Bente

www.neogalleri.no

nedre standgate 54
gamle stavanger
tel. 51 52 90 05

B

www.bedriftskunstforeninger.no